

Žaloba na uveřejnění odvolání zlehčení podle § 10 zákona proti nekalé soutěži.

Dr. J a r. D r á b e k.

Zákon proti nekalé soutěži (čís. 111/1927) přiznal žalobci v případě § 10 (zlehčování) zvláštní nárok na uveřejnění odvolání zlehčení, a to ve formě žaloby, kterou připouští samostatně vedle žaloby na zdržení se závadných údajů i jich rozšiřování, odstranění závadného stavu a konečně na náhradu škody. Nejde o instituci našemu právu zásadně neznámou. Jejím vzorem byl v první řadě § 1330 obč. zák. ve znění III. dílčí novely, jednak § 7 rakouského zák. proti nekalé soutěži z 26. IX. 1923, který ostatně převzal doslovně dikci citovaného § 1330 obč. zák. («... Er kann ferner den Widerruf und dessen Veröffentlichung verlangen.») Náš zákon proti nekalé soutěži volil formu do jisté míry odlišnou («... též může být žalován, aby na své útraty v jednom nebo v několika časopisech, jež soud určí, uveřejnil odvolání zlehčení»). Pokud jde o výklad § 1330 o. z. III. věty jest přijímán téměř všeobecně názor, že žalobce má nárok na přiznání odvolání výrokem soudním a že tedy nejde o instituci totožnou s nárokem na uveřejnění rozsudku, jak jest upravena §§ 18 a 40 z. p. n. s., jehož přiznání závisí na volném uvážení soudu.¹⁾

¹⁾ Viz na př. rozhodnutí cit. Langer-Sachsel: Das Gesetz gegen den unlauteren Wettbewerb, str. 86, která vzhledem k svrchu uvedenému znění § 7 rak. z. p. n. s. platí i pro § 1330 obč. z. »Die Zuerkennung der Befugnis zur Veröffentlichung des Urteiles hängt von freiem Ermessen des Gerichtes ab; nicht so aber der Ausspruch über die Veröffentlichung des Widerrufs nach § 7, auf welche der Verletzte ein Recht hat. — Im Gegensatz zum § 25, der dem Richter die Art der Urteilsveröffentlichung überläßt, ist bei Veröffentlichung des Widerrufs nach § 7 diese gerichtliche Ingerenz ausgeschlossen. Es muß daher im Klagebegehren bestimmt gesagt werden, wen gegenüber der Widerruf zu erfolgen hat und auf welche Weise derselbe zu veröffentlichen ist.« — Ehrenzweig, System 1928, str. 660, uvádí: »Der Angegriffene kann den Widerruf und dessen Veröffentlichung verlangen, diese auch dann, wenn die fälschliche Behauptung nicht öffentlich vorgebracht worden ist. Öffentlich vorgebrachte Beschuldigungen müssen m i n d e s t e n s in dersel-

Nebude jistě sporu o tom, že i žalobu podle § 10 na uveřejnění odvolání zlehčení dlužno pojímati tak, že jde o právní nárok žalobcův, při němž volnému uvážení soudu není a priori vyhrazeno, zda mu hodlá vyhověti čili nic, jako při rozhodování o nároku na uveřejnění rozsudku. To vychází najevo srovnáním textů §§ 10, 18 a 40 z. p. n. s.) Jde však o to zjistiti předpoklady (právní i skutkové), při nichž musí soud žalobě na uveřejnění odvolání zlehčení vyhověti. Při bližším rozboru této otázky dojdeme k tomu, že jakkoli nárok na uveřejnění odvolání zlehčení a nárok na uveřejnění rozsudku jsou zásadně se stanoviska formálně i materiálně právního upraveny způsobem rozdílným, jejich praktické uplatnění nevykazuje podstatnějších diferencí.

Nekritické použití analogie § 1330 obč. z. vede však v praxi namnoze k tomu, že při rozhodování o žalobě na uveřejnění odvolání zlehčení podle § 10 z. p. n. s. soudy zastávají stanovisko, že žalobě této musí vyhověti, jakmile běrou za prokázáno, že žalovaný činil nebo rozšiřoval za účelem soutěže o podniku údaje, způsobilé podnik poškoditi, jichž pravdivost neprokázal resp. že za účelem soutěže, nejsa k tomu zvláštní okolností nucen, učinil údaje pravdivé u vědomí, že mohou podnik ve značné míře ohroziti; jinými slovy považují principiálně za nutné vyhověti i nároku na uveřejnění odvolání zlehčení, jakmile vyhoví již žalobě zdržovací (tím spíše ovšem, vyhoví-li ještě i žalobě odstraňovací nebo žalobě na náhradu škody). Při tom přiznávají téměř šmahem vítěznému žalobci kromě nároku na u. o. z. i nárok na více méně rozsáhlé a nákladné uveřejnění rozsudku ve smyslu § 18 (§ 40) z. p. n. s.

ben oder einer gleich wirksamen Form (§ 860 a) widerrufen werden.« — Dr. Heinrich Klang, Kommentar 1929, str. 165. Při výkladu § 1330 o. z. »Für den Anspruch auf Widerruf genügt der Nachweis, daß der Beklagte Tatsachen verbreitet hat, die den Kredit, den Erwerb oder das Fortkommen des Klägers gefährden und daß er ihre Unwahrheit wenigstens fahrlässig nicht kannte.«

²⁾ § 10: »Těž může býti žalován, aby na své útraty v jednom nebo v několika časopisech, jež soud určí, uveřejnil odvolání zlehčení.« — § 18: »V rozsudku s výjimkou § 13, může býti straně zvítězivší přiznáno oprávnění uveřejniti pravoplatný rozsudek do určité lhůty na útraty strany podlehlé (§ 40).« — § 40: »Soud může soukromému žalobci k jeho návrhu přiznati v rozsudku oprávnění uveřejniti odsuzující rozsudek...«

Pokusím se v dalším dokázati, že tento výklad § 10 z. p. n. s. jest nesprávný a v odporu s duchem zákona; konkrétně řečeno, že žaloba na u. o. z. podle § 10 z. p. n. s. jest na nároku zdržovacím a odstraňovacím, stejně jako na nároku na náhradu škody nezávislou, takže vyhověním nároku zdržovacímu event. odstraňovacímu a na náhradu škody nejsou ještě eo ipso dány předpoklady pro vyhovění nároku na u. o. z., které dlužno zkoumati samostatně a že by tedy mohl dokonce nastati případ, že by nároku zdržovacímu (odstraňovacímu a na náhradu škody) soud nevyhověl, zatím co nároku na u. o. z. ano a ovšem naopak. Konečně chci poukázati na to, že přiznání nároku na u. o. z. a kromě toho ještě i na uveřejnění rozsudku znamená v podstatě nepřípustnou duplicitu, která pro žalobce má za důsledek neodůvodněnou výhodu, duchu z. p. n. s. odporující.

Svrchu bylo poukázáno na rozdílnou stylisaci § 10 z. p. n. s. a § 1330 o. z., o jejichž důsledcích bude ještě níže řeč. V první řadě dlužno si však uvědomiti, že žaloba na odvolání a jeho uveřejnění podle § 1330 o. z. předpokládá subjektivní (dolosní nebo aspoň kulposní) zavinění (arg. . . . »věděl-li nebo musil-li věděti o jejich nepravdivosti . . .«) a že jde tedy zásadně o žalobu na náhradu škody ex delicto.³⁾

Naproti tomu ž. n. u. o. z. stejně jako (výminečně) žaloba na náhradu škody podle § 10 z. p. n. s. nepředpokládá subjektivní zavinění a má místo i v tom případě, že jde o pouhý objektivně protiprávní zásah

³⁾ Žaloba tato zavedena byla sice teprve III. dílčí novelou, avšak již před tím vyskytovaly se v teorii hlasy, které žalobci tento nárok přiznávaly, vycházejíce ze zásady, že nejde než o jeden ze způsobů náhrady škody, t. j. o naturální restituci ve smyslu § 1323 obč. zák. Tak zejména Pfaff. Opačný názor zastává Randa, který praví, že slova § 1323, pokud mluví o navrácení v předešlý stav, »lassen sich für Annahme einer Verbindlichkeit zur Vergütung immateriellen Schadens selten verwerten, da bei Schädigungen dieser Art die Wiederherstellung des früheren Standes meist unmöglich oder untunlich ist«. (Die Schadenersatzpflicht str. 153.) Odůvodnění toto není jistě dosti přesvědčivé, jmenovitě praví-li v dalším, že »Abbitte und Widerruf bieten nur eine Satisfaktion (Genugtuung im weiteren Sinne) — eine Sühne wegen des nicht wieder Herstellbaren (?), ebenso wie in gewissen Kreisen nur das Duell als Sühnung der Ehrenbeleidigung gilt.«

Názor Randův převládá a nárok na odvolání a jeho uveřejnění v případě § 1330 o. z. přiznán proto výslovně III. dílčí novelou. Pro zajímavost sluší uvést, že již Codex Theresianus a návrh Hortenův předpisovaly při útocích na čest odvolání, odprošení a peněžitý trest,

do práv žalobcových. Za protiprávní sluší pak považovati každý zásah, který oprávněný není povinen trpěti (tak správně Callmann str. 58). Z toho patrna je dvojí funkce zmíněné žaloby, a to jednak jako žaloby na náhradu škody povahy deliktní a jednak jako žaloby negatorní ve smyslu § 523 obč. zák. Svým účelem a povahou blíží se ž. n. u. o. z. nejspíše žalobě odstraňovací, která stejně jako i třetí žaloba této kategorie, t. j. žaloba zdržovací, vykazuje rovněž obě svrchu zmíněné funkce (negatorní, náhradu škody ex delicto). Otázka (sporná), zda ž. n. u. o. z. jest přímo žalobou odstraňovací (jak soudí na př. Skála) jest prakticky bezvýznamná. Za nesprávný sluší toliko vytknouti názor Prochaskův (Prochaska-Weiser, Das Gesetz gegen den unlauteren Wettbewerb, Stiepel 1929), který považuje ž. n. u. o. z. za pouhou součást žaloby odstraňovací. Stejně i tvrzení Skálovo (str. 44), že ž. n. u. o. z. má stejné náležitosti jako žaloba zdržovací, vzhledem k tomu, že ž. n. u. o. z. nepředpokládá nebezpečí opakování, kdežto žaloba zdržovací ano. (Hamann-Drábek-Buchtela Nekalá soutěž str. 61, Baumbach Kommentar 1929, str. 139.) Názor Skálův (str. 41), že žaloby zdržovací a odstraňovací (mezi něž zařazuje, jak uvedeno i ž. n. u. o. z.) blíží se svou povahou známým žalobám negatorním a určovacím, při čemž jsou citovány §§ 43, 339, 340, 366 a 1330 o. z., je velmi neurčitý vzhledem k tomu, že obě svrchu uvedené funkce zmíněných žalob směšuje, nehledě k tomu, že tyto typické žaloby zákona p. n. s. jsou žalobami petitorními, při nichž určovací moment, obdobný určovacímu nároku podle § 58 aut. zák. a § 96 patentního zák. nedošel v zákoně výrazu. Říšskoněmecká právní věda i praxe třídí nároky vyplývající z říšskoněmeckého z. p. n. s. na nároky negatorní a quasi-negatorní, příslušející žalobci na podkladě pouhého objektivně protiprávního zásahu a na nároky deliktní, předpokládající subjektivní zavinění. Rozdělení toto souvisí s vývojem říšskoně-

tedy náhradu immateriální škody, přiznávanou jinak jen zákony modernějšími.

Že svrchu uvedený názor Randův ohledně významu odvolání není správný a neodpovídá dnešní potřebě života, toho nejlepším důkazem jest právní vývoj této otázky v Německu. Právní věda i praxe říšskoněmecká konstruuje všeobecně nárok na odvolání a jeho uveřejnění při žalobách na náhradu škody ex delicto již na podkladě § 249 říšskoněm. obč. zák., který jest obdobný našemu § 1323 o. z.

mecké judikatury, která použitím analogie předpisů §§ 12, 862 a jmenovitě § 1004 něm. obč. zák. došla k moderní zásadě, vyslovené v rozhodnutí říšského soudu Rg. 60, 6: Der Anspruch auf Unterlassung der Vornahme von Handlungen beschränkt sich nicht auf das Gebiet der unerlaubten Handlungen. Jeder auch nur objektiv widerrechtliche Eingriff in ein vom Gesetz geschütztes Recht berechtigt zu einer Klage auf Unterlassung, wenn weitere Eingriffe zu befürchten sind. — Jest v první řadě zásluhou Rosenthalovou, že moderní tato zásada dnes říšskoněmeckou judikaturu ovládá. (Bližší ohledně svrchu uvedeného rozřídění žalob viz u Rosenthala str. 22 a násl., str. 95 a násl., Callmann str. 59.) Říšskoněmecký z. p. n. s. nemá výslovného ustanovení o žalobě na odvolání zlehčení, odpovídajícího našemu § 10, avšak teorie i praxe žalobu tuto připouštějí na podkladě svrchu citovaných všeobecných ustanovení něm. obč. zák. Rosenthal (Wettbewerbsgesetz VIII. vyd. str. 99) praví: Der Anspruch auf Widerruf kann auf Grund der 1. objektiven Rechtsverletzung als quasi-negatorischen, 2. bei Verschulden auch als deliktischer Beseitigungs- und Schadenersatzanspruch geltend gemacht werden: als eine Form des nach § 249 B G B zu leistenden Ersatzes. Žalobu na odvolání zlehčení zařazuje pak mezi »pomocné nároky vedle nároku zdržovacího«. Říšskoněmecký z. p. n. s. nemá totiž zvláštního předpisu ani o žalobě odstraňovací, nýbrž konstruuje ji opět jako žalobu negatorní podle § 1004, nebo jako žalobu deliktní podle § 249 o. z., nehledě k ustanovením zvláštním. Rosenthal zařazuje tuto žalobu rovněž mezi zmíněné »nároky pomocné«.

Probravše tímto zásadní rozdíly mezi právní povahou žaloby na u. o. z. podle § 10 z. p. n. s. a žaloby podle § 1330 o. z., chceme nyní poukázati i na značné rozdíly povahy ryze formální. § 1330 zná nárok »na odvolání a jeho uveřejnění«. Jde tu zjevně o dvojí kategorii odvolání: a) O odvolání ve formě uveřejnění, b) o odvolání ve všech ostatních formách, tedy na př. odvolání ústní, písemné ve formě dopisu, cirkulářů a pod. Naproti tomu § 10 z. p. n. s. zná toliko jediný způsob odvolání, a to uveřejnění v časopisech. Nepřipouští tedy zásadně odvolání svrchu ad b) uvedená a dokonce pokud jde o uveřejnění, připouští jedině uveřejnění

v časopisech. Bylo by tedy nepřipustno žádati ve smyslu § 10 z. p. n. s. na př. uveřejnění ve formě plakátu a dokonce již ne odvolání ústní, dopisy a pod. Jakkoli tento výklad zdá se býti strnulým a potřebám praktického života neodpovídajícím, svědčí mu nepochybně striktní znění zákona. Nebudou-li tedy dány předpoklady níže blíže uvedené pro to, aby odvolání bylo uveřejněno v časopise, nýbrž toliko pro to, aby došlo k němu na př. ve formě dopisu (žalovaný rozšiřoval závadný údaj s účinkem, při němž uveřejnění odvolání v časopise jevílo by se naprosto neúměrným), nelze než žalobu na uveřejnění odvolání zlehčení zamítnouti, neopírá-li se současně o § 1330 o. z. Otázku, zda nebylo by možno vyhověti žalobě v jiných formách než toliko přiznáním nároku na uveřejnění odvolání v časopisech, a to na podkladě všeobecných předpisů o způsobu náhrady škody, jako činí na př. soudy říšskoněmecké, dlužno při panujícím výkladu § 1323 obč. zák. zodpověděti negativně (k tomu viz Randa str. 153 a literaturu tam uvedenou, zejména Pfaff a j.). Jeví se tedy předpis § 1330 o. z. stejně jako § 7 rak. z. p. n. s. praktičtějším a pružnějším než předpis našeho § 10 z. p. n. s. pokud jde o otázku odvolání zlehčení.

Zbývá nyní zjistiti předpoklady pro vyhovění nároku na u. o. z. podle § 10 z. p. n. s. Rozhodujícím je tu účel, který žaloba tato sleduje. Vládní důvodová zpráva se bohužel touto důležitou otázkou nezabývá. Hamann str. 61 praví: že »nesleduje pouze účel represe, nýbrž praktickými svými důsledky bude míti význam satisfakční a jde pak nepřímou spíše jaksi o náhradu škody immaterielní«. Skála (str. 44) uvádí, že »jde o odstranění stavu, z něhož vznikají pro zlehčeného nejen duševní útrapy, ale i hmotné ohrožení jeho podniku«. Rovněž Weis-Roppert (str. 87) označuje ji za prostředek »der Beseitigung des anstössigen Zustandes«. Rosenthal spatřuje ve smyslu svrchu zmíněné teorie v nároku na odvolání buď quasi-negativní nárok odstraňovací a nebo deliktní nárok odstraňovací a na náhradu škody ve smyslu § 249 něm. obč. zák., a to v podstatě stejné povahy jako nárok na uveřejnění rozsudku; stejně i Callmann a jiní, takže možno tvrditi, že principiálně je účelem odvolání odstranění závadného stavu, vyvolaného zlehčováním a pokud možno znovuoobnovení sta-

vu, který tu byl před rozšířením údaje zlehčujícího. Jestliže tedy závadný stav jakýmkoli způsobem pominul (dobrovolným odvoláním, odvoláním přiznaným v trestním řízení podle § 36 a ovšem již uveřejněným a pod.), nelze nárok tento přiznati z důvodu toho snad, že žalobci dostane se tím ještě jakéhosi duševního uspokojení (satisfakce v širším slova smyslu). V tom smyslu dlužno přijímati Callmannem citované rozhodnutí (str. 76) »Unstatthaft ist der Widerruf, soweit er den Zweck verfolgt, Genugtuung zu verschaffen«. Rozhodna je doba vynesení rozsudku, přesněji řečeno doba ukončení řízení v I. stolici. Odstraní-li tedy škůdce závadný stav dobrovolně ještě před skončením řízení v I. stolici na př. tím, že jej v přiměřené formě i rozsahu odvolá, nárok odpadá a petit žalobní nutno omeziti pouze na náklady sporu. Naproti tomu je nerozhodno, zda škůdce na svém údaji trvá či zda uznává jeho nepravdivost resp. doznává při údaji pravdivém, že byl učiněn bez donucení zvláštními okolnostmi a u vědomí, že jím žalobcův podnik může býti značně ohrožen (§ 10, odst. 2). Žaloba je dále vyloučena v případě, že dosažení stavu, jaký byl před rozšířením údaje, je nemožné. Ježto náš zákon zná jen uveřejnění odvolání v časopisech, nelze zásadně žalobě vyhověti, nebudou-li dány podmínky právě pro tuto formu odvolání (na př. při zlehčování učiněném soukromě bez značnějšího rozšíření). Rosenthal správně uvádí, že podmínky pro veřejné odvolání jsou dány jen tehdy, nenabyl-li o údaji vědomost jen omezený kruh osob, neboť v tom případě možno odvolání řídit jen těmito osobám. I neveřejné zlehčování připouští však uveřejnění odvolání v časopisech.⁴⁾ Veřejné odvolání jest však pojmem širším, který se nekryje s pojmem uveřejnění odvolání v časopisech,

⁴⁾ Viz Ehrenzweig, System 1928, str. 660 (při výkladu § 1330 obč. z.). Der Angegriffene kann den Widerruf und dessen Veröffentlichung verlangen, diese auch dann, wenn die fälschliche Behauptung nicht öffentlich vorgebracht worden ist.

Langer-Sachsel, Das Gesetz gegen den u. W., str. 86: Bezüglich einer durch Zirkularschreiben veröffentlichten Mitteilung nach § 7 kann auch Veröffentlichung des Widerrufs in den Zeitungen aufgetragen werden.

Dr. Klang, str. 165: ... so kann der Widerruf und die Veröffentlichung desselben verlangt werden, dies auch dann, wenn die Mitteilung nicht öffentlich erfolgte. Stejně i Rosenthal, str. 101.

neboť veřejně možno odvolati také ústně, plakáty a pod. Rozhodujícím pro rozsah a formu uveřejnění je toliko účinek zlehčování, nikoli tedy forma jeho rozšiřování. Žaloba na u. o. z. nepředpokládá dále nebezpečí opakování (Hamann str. 61, Callmann str. 71) jako u žaloby zdržovací. Jest tedy možný případ, že soud žalobu zdržovací zamítne pro nedostatek zákonného předpokladu, žalobě na u. o. však přes to nevyhoví. (Viz podobná rozhodnutí něm. říš. soudu uvedená u Rosenthala str. 102). Žalobce musí v žalobě uvést podstatné znění požadovaného odvolání, jímž soud není však vázán, nýbrž může je změnit podle volného uvážení. Při tom rozhodujícím je vždy účel odvolání, t. j. zjednati stav jaký byl před rozšířením údaje. (Tak i Rosenthal str. 102.) Za nepřipustné dlužno považovati odvolání okolností *notoricky pravdivých*. To platí i pro případ, kdy žalovaný, na něhož byla podána žaloba pouze na oko, submituje na ž. na u. o. z. z toho důvodu, aby žalobce uveřejněním odvolání činil si reklamu (ovšem nekalou). Přes submisi může soud žalobu zamítnouti, obsahuje-li odvolání *notorické pravdy*, neboť by šlo o nárok *contra bonos mores*, proti duchu a účelu z. p. n. s. Obtíže se vyskytují v otázce odvolání údajů *pravdivých* podle § 10, odst. 2 (viz článek dr. Skály »Soutěž a tvorba« roč. I. čís. 4/5 a dr. Jiřího Weise čís. 6/8). Oba autoři jsou toho názoru, že odvolání *pravdivých* údajů není vzhledem k duchu a účelu zákona vynutitelné a že žalobce v určitých případech může požadovati nikoli odvolání, nýbrž prohlášení, které onen *pravdivý* údaj objasní v jeho skutečném významu. Je ovšem otázka, zda podobné prohlášení § 10, který mluví striktně o odvolání, připouští a zda tedy slovo odvolání možno vykládati extensivně. Vzhledem k účelu odvolání (restituce stavu, jaký byl před zlehčováním) dlužno odpověděti kladně.⁵⁾ Ponížení žalovaného, který byl k odvolání odsouzen, je nepřipustné a odporovalo by účelu odvolání. (Rosenthal str. 103.) Soud je tudíž povinen vyloučiti z obsahu požadovaného odvolání části, které by takové ponížení mohly způsobiti, případně i celou ž. n. u. o. z. zamít-

⁵⁾ Baumbach, Kommentar, str. 140, praví: Die Gerichte sollten mit der Zusprechung des Wiederrufsanspruchs weitherziger sein. Oft gibt nur ein in Händen des Verletzten befindlicher schriftlicher Widerruf diesem die Möglichkeit die Beeinträchtigung einigermaßen durch Vorzeigen zu beseitigen.

nouti. Při tom samozřejmě nelze však bráti zřetel na jisté »ponížení«, které každé uveřejnění odvolání zlehčení pro odsouzeného přináší. Naopak zase přísně je dbáti také toho, aby odvoláním nebyl překročen účel této instituce a aby nezvrhlo se v nepřipustnou reklamu žalující strany. Požadavku toho musí dbáti naše soudy dvojnásob s ohledem na to, že, jak níže uvedeno, připouští náš zákon jen nejdůraznější formu odvolání, t. j. uveřejnění v časopisech. Mělo-li by tedy uveřejnění odvolání v časopisech (třeba jen jednou) za následek nejen zjednání satisfakce (v užším slova smyslu § 1323 obč. zák.) pro žalobce, nýbrž ještě i to, že by značnější část dosud neinformované veřejnosti se teprve uveřejněním odvolání o věci dověděla a tím způsobena byla by žalobci neodůvodněná reklama, nelze žalobě vyhověti. V tom smyslu možno mluvit o požadavku jisté adekvatnosti mezi formou a rozsahem rozšíření zlehčujícího údaje a formou a rozsahem uveřejnění odvolání, třebaže způsob a rozsah rozšíření údaje, jak výše řečeno, není rozhodujícím, nýbrž toliko účinek, jaký údaj způsobil; vždyť při zjištění toho účinku bude rozhodující jistě i forma, jakou údaj byl rozšířen.⁶⁾ Vycházejíce ze zásady, že odvoláním nesmí býti žalující straně opatřena neoprávněná reklama, musíme důsledně považovati za nepřipustné, a by soud vyhověl ž. na u. o. z. a současně přiznal žalobci i nárok na uveřejnění rozsudku ve smyslu § 18 (§ 40) z. p. n. s., v němž by obsaženo bylo i odvolání, neboť by tím bylo odvolání uveřejněno dvakrát, což by bylo jednak nelogické, jednak získával by tím žalobce neodůvodněnou a duchu zákona neodpovídající výhodu. Z. p. n. s. nemá ovšem takového výslovného zákazu, avšak mluví proň i ta okolnost, že účel ž. na u. o. z. a nároku na uveřejnění rozsudku je v podstatě týž.⁷⁾ Tomu nevádí, že podle vládní důvodové zprávy k § 18 je účel uveřejnění rozsudku mimo to ještě výchovný a odstrašující nejen vzhledem ke straně ve sporu

⁶⁾ V tom smyslu dlužno přijímati názor Baumbachův (str. 140): Daher bedarf es öffentlichen Widerrufs regelmäßig nur bei öffentlichen Behauptungen.

⁷⁾ Tak i Rosenthal, str. 104: Der Anspruch auf Veröffentlichung des Urteils ist nach seiner Rechtsnatur ebenfalls ein Anspruch auf Beseitigung (scil. wie der Anspruch auf Widerruf). Callman: Der Urteilsveröffentlichung liegt der gleiche Gedanke, wie der Widerruf zu Grunde.

podlehlé, nýbrž i vzhledem k širší veřejnosti. Vždyť tento moment možno konstatovati i při instituci odvolání.⁸⁾ Přiznání nároku na uveřejnění rozsudku obsahujícího odvolání vylučuje tedy ž. na o. u. z. a naopak. Požaduje-li žalobce obé, možno vyhověti jen žalobě na u. o. z., při níž má žalobce na výrok soudní nárok, pokud jde pak o uveřejnění rozsudku, možno jej povolití nanejvýš v takové formě, aby v něm znění odvolání nebylo znovu obsaženo. Při tom ovšem pro přiznání o b o j í h o nároku musí býti veškeré předpoklady svrchu určené. (Tedy v první řadě mimořádně nepříznivý účinek zlehčení pro žalobce a tedy i pravděpodobně rozsáhlý způsob jeho uveřejnění a pod.)

Shrneme-li tedy veškeré tyto předpoklady, které ž. na u. o. z. vyžaduje a uvážíme-li, jak velké pole působnosti ponechává zákon volnému uvážení soudcovskému, a to nejen co do samozřejmých a zákonem výslovně uvedených otázek způsobu a rozsahu odvolání, docházíme k výsledkům, že prakticky dlužno při ž. na u. o. z. postupovati podle přibližně stejných hledisek jako při přiznání nároku na uveřejnění rozsudku. Tomu nasvědčuje ostatně i § 36, který nárok na u. o. z. v trestním řízení upravuje stejným způsobem jako na uveř. rozsudku.⁹⁾

O jednotný důvod náhrady škody.

JUDr. V l a d i m í r M a n d l, advokát v Plzni.

(Dokončení.)

III.

a) C h t ě n í n á h r a d n í p o v i n n o s t i (viz výše II a) B). Máme-li náhradní povinnosti odvoditi z vůle jednatelického subjektu, musíme vedle chtění škody předpokládati též chtění právních účinků poškození. Při t. zv. právních jednáních (smlouvách či úkonech jednostranných) jsou právní účinky zcela patrně spoluchtěny, neboť jimi dochází se zde

⁸⁾ Viz článek Dra Gellnera v čís. 5. a 6. Soutěž a tvorba, roč. III., »O právní povaze uveřejnění rozsudku podle z. p. n. s.«

⁹⁾ Dr. Skála, str. 141, uvádí, že v pochybnostech nutno při uveřejnění odvolání použiti obdoby §§ 18 a 40, upravujících uveřejnění rozsudku.